

Motion till riksdagen 2009/10:A321

av **Lennart Sacrédeus och Otto von Arnold (kd)**

Proportionalitetsprincip vid konflikter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att föreslå att en proportionalitetsprincip införs vid konflikter i linje med förslaget i utredningen Medling och lönebildning (SOU 1998:141).

Motivering

Sverige har en tradition av starka och självständiga parter på arbetsmarknaden som är vana att ta stort ansvar genom att sluta kollektivavtal. Vi kristdemokrater är övertygade om att denna modell är värd att bygga vidare på. Den gör att politiker kan hålla sig borta från att stifta lagar om minimilöner, och den gör att lokala och branschspecifika förutsättningar får utslag i de avtal som sluts. En sådan ordning är bra för hela arbetsmarknaden. Den svenska arbetsmarknadsmodellen har också visat sig ge få konfliktdagar och ett klimat av ansvarstagande från båda parter sida, där hänsyn tas till både arbetstagares och arbetsgivares behov.

Samtidigt ska det sägas att den starka konflikträtten som åligger arbetstagarorganisationerna ett övertag gentemot arbetsgivarna. En lösning på detta skulle kunna vara att införa en proportionalitetsprincip. Detta föreslogs också av den förre socialdemokratiska statssekreteraren Svante Öberg i utredningen Medling och lönebildning (SOU 1998:141). Tyvärr valde den dåvarande regeringen att inte införa en sådan princip.

En bättre proportionalitet kan åstadkommas bland annat genom att rätten till sympatiåtgärder begränsas och att ett proportionalitetskrav införs för att begränsa möjligheten till stridsåtgärder som kostar lite för den egna organisationen men orsakar stora kostnader för motparten och tredje man. Proportionalitetskravet skulle inte bara omfatta den första stridsåtgärden, utan även svarsåtgärder från motparten.

Fel! Okänt namn på

Ett proportionalitetskrav skulle kunna införas inte bara vid förhandlingar om tecknande av ett nytt kollektivavtal utan också vid blockad och andra stridsåtgärder för att förmå ett företag att ansluta sig till ett redan gällande avtal. Att införa proportionalitetskrav skulle innebära att fackföreningen exempelvis inte får ta ut små nyckelgrupper i strejk om det vållar mycket stor skada för arbetsgivaren.

Huruvida en åtgärd är proportionell eller inte bör prövas dels med utgångspunkt från åtgärden, dels den skada den orsakar. Vid en internationell jämförelse framkommer bland annat att strejkrätten är hårdare reglerad i exempelvis Tyskland, Nederländerna, Danmark och Storbritannien. I Tyskland är strejkrätten underordnad en proportionalitetsprincip och har ett brett stöd från Tysklands två stora folkpartier; Kristdemokraterna och Socialdemokraterna. Proportionalitetsprincipen innebär att facket måste ta hänsyn till framför allt de ekonomiska skadeverkningarna med strejken. Att strejka för att få igenom krav som inte kan uppfyllas genom kollektivavtal tillåts inte. Sympatiststrejker är i praktiken otillåtna. Det är i sista hand den tyska arbetsdomstolen som avgör om en tvist är oproportionerlig eller ej. Felande part får betala vite eller skadestånd.

I linje med slutsatserna i Svante Öbergs utredning i Medling och lönebildning (SOU 1998:141) föreslår vi därför att en proportionalitetsprincip införs vid arbetsmarknadskonflikter.

Stockholm den 5 oktober 2009

Lennart Sacrédeus (kd)

Otto von Arnold (kd)